

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан фізичного факультету
проф. Володимир ЛАЗУР

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАТЬ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)
Освітня програма	Фізика. Інформатика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медичних знань та охорони здоров'я» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія), освітньої програми «Фізика. Інформатика».

Розробники:

Коваль В.Ю., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, к. мед. н., доцент;

Сірчак Єлизавета Степанівна, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, д.мед.н, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб

Протокол від " 17 " червня 2024 року № 13

Завідувач кафедри: проф. Сірчак Є.С.

_____ (підпис) _____ (Єлизавета СІРЧАК)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією медичного факультету

Протокол від " 19 " червня 2024 року № 10

Голова науково-методичної комісії _____ Єлизавета СІРЧАК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма Навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 2-й	
Загальна кількість годин – 90	90	-
Кількість модулів – 2 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента – 2,4	Семестр:	
	3-й	-
	Лекції:	
	22	-
	Практичні (семінарські):	
	22	-
Вид підсумкового контролю: Залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - оволодіння майбутніми педагогами базовими знаннями і вміннями, які б сприяли охороні здоров'я дітей, формуванню здорового способу життя та шляхи його реалізації, забезпечували надання невідкладної медичної допомоги при гострих станах дитини, загрозливих ситуаціях, що можуть виникнути в умовах надзвичайних ситуацій, при дії стихійних явищ, в дитячих таборах, на екскурсіях, прогулянках і т. п.

Вивчення курсу буде сприяти розширенню світогляду, формуванню особистості і підвищенню професійного рівня вчителя, його свідомості, медико-біологічного підходу до проблеми навчання, виховання та охорони здоров'я дітей з урахуванням їх вікових та індивідуальних можливостей. Вчителям належить велика роль в формуванні у школярів навичок особистої гігієни, медико-санітарної культури.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати спеціалізовані практичні завдання в освітній галузі, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «**Основи медичних знань та охорони здоров'я**» є самостійним компонентом і не потребує попереднього вивчення інших дисциплін.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Основи медичних знань та охорони здоров'я», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.	РН1
<i>Називає і пояснює</i> принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.	РН6
Демонструє знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.	РН 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Основи медичних знань та охорони здоров'я»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здатний враховувати в освітньому процесі основні концепції психології, закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.	РН1
Знає і враховує особливості слухового та зорового аналізаторів дитини, розуміє значення мови вчителя для слухового сприйняття.	РН1
Розуміє і дотримується науково-обґрунтованих принципів проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами).	РН6
Вміє надавати невідкладну медичну допомогу при гострих	РН6

станах дитини, що загрожують її життю та здоров'ю.	
Знає впливові концепції і стратегії, в межах яких формується соціальні та моральні цінності, вміє визначати цінності та норми культури здоров'я, створені в процесі розвитку суспільства, формулює власні світоглядні установки.	РН 13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перевірка рівня навчальних досягнень студентів з дисципліни «**Основи медичних знань та охорони здоров'я**» здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів.

Для оцінювання знань студентів будуть використані наступні групи методів контролю:

1. Методи усного контролю (відповідь студента на окреме питання теми у індивідуальній та фронтальній формах; бесіда під час роз'яснення проблемного питання; усна доповідь, захист реферату, презентації).
2. Письмовий контроль (виконання практичних завдань та індивідуальної роботи; поточна контрольна робота, модульна контрольна робота).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання. Упродовж семестру проводяться два модульні контролі, обов'язкові для всіх студентів. Модульний контроль (МК) №1 та №2 включає тестове опитування.

Поточний контроль знань здійснюється за такими складовими: перевірка знань студента на практичних заняттях, контроль за виконанням індивідуальних завдань та самостійної роботи. Кожен вид навчальної роботи студента оцінюється певною кількістю балів відповідно до нижче наведених *основних критеріїв*.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5		
14	14	14	14	14	30	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	T11 (реферат)		
8	8	8	8	8	10	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	5	70	4	40
Модульна контрольна робота	1	30	1	50
Реферат	-		1	10
Разом	6	100	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні знань враховується в першу чергу повнота, правильність і вичерпність відповідей на поставлені в модульних контрольних роботах запитання. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить 50 балів. Загальна оцінка за модуль виставляється за 100-бальною шкалою та національною 5-бальною шкалою. Відомість результатів оформлюється за системою ECTS.

Оцінка «відмінно» виставляється, якщо під час проведення контролю було виявлено:

1. Наявність у студента всебічних, повних, глибоких інтегрованих знань програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання запропонованого варіанту.
2. Вміння студента в письмовій та усній формі чітко, вичерпно і правильно викласти відповіді на питання запропонованого варіанту.
3. Глибоке розуміння студентом взаємозв'язку головних понять і положень предмета, розуміння значення цих положень і понять для майбутньої професії.
4. Високий рівень підготовленості студента з питань курсу до подальшої роботи над вдосконаленням рівня своєї професійної кваліфікації.

У відповідях студентів не має бути значних помилок. Відмінно виконана робота демонструє наявність у студента творчих здібностей.

Оцінка «добре» виставляється, коли студент письмово відповів на всі запитання, засвоїв всю навчальну програму курсу. У відповідях, які оцінені на

«добре», можлива не більш як одна незначна помилка або виявлено декілька неточностей. Студент спроможний з допомогою літератури ліквідувати всі недоліки у відповідях.

Оцінка «задовільно» виставляється, коли студент дав відповіді на питання всіх завдань, але при цьому можуть проявитися певні прогалини у засвоєнні програми курсу. У відповідях, які оцінені на «задовільно», можуть зустрітися не більше як одна груба помилка або декілька значних та істотних неточностей.

Оцінка «незадовільно» виставляється за роботу, яка засвідчує про наявність у студента великих та суттєвих прогалин у знаннях основного матеріалу курсу, а у наявних його письмових відповідях є як принципи, так і грубі помилки. Студенти, які не представили письмові відповіді на модульних контрольних роботах, вважаються такими, що одержали оцінку «незадовільно».

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Основи медичних знань та охорони здоров'я» здійснюється у формі іспиту.

Екзамен проводиться в усній формі шляхом співбесіди. Результати екзамену оцінюються за 5-ти бальною шкалою: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”.

Оцінка “відмінно” (А; 90-100) виставляється в тому разі, коли студент бездоганно оволодів всіма розділами програми, дав глибокі, чіткі і вичерпні відповіді на всі основні і додаткові запитання, виявив розуміння суті програмового матеріалу, вільно володів фактичним матеріалом та відповідним математичним апаратом, кваліфіковано використовував набуті знання для розв'язання конкретних практичних задач.

Оцінка “добре” (В, С; 74-89) виставляється тоді, коли студент виявив повне знання і розуміння програмового матеріалу, може використовувати набуті знання в практичній діяльності, дав вичерпні відповіді на всі запитання, але під час відповіді допускав окремі нечіткі формулювання і незначні неточності.

Оцінка “задовільно” (D, E; 60-73) виставляється в тому разі, коли студент в основному знає і розуміє фактичний матеріал курсу, дав в основному правильні відповіді на запитання, виявив уміння розібратися в усьому матеріалі курсу, але не може ґрунтовно пояснити окремі положення пройденого курсу, допускає неточності, недостатньо вміє застосовувати набуті знання для розв'язання конкретних практичних задач.

Оцінка “незадовільно” (FX, F; 0-59) виставляється тоді, коли студент не оволодів матеріалом даного курсу, виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, коли він під час відповіді на запитання виявив нерозуміння сутності основних понять та термінів навчальної дисципліни, допускає плутанину, не може застосовувати набуті знання для розв'язування конкретних практичних задач, тобто виявив відсутність мінімально необхідної кількості знань з даного курсу.

Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в національну 5-ти бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за наступною схемою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит та диференційований залік	Залік
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

За бажанням студента результуюча підсумкова оцінка може бути визначена як інтегрована оцінка засвоєння всіх тем дисципліни і кількісно дорівнює середньому арифметичному балів, отриманих за кожний модуль.

Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в національну 5-бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за наведеною вище шкалою оцінювання.

Студент, який отримав за результатами підсумкового контролю оцінку «незадовільно» (0-34 балів, F), зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни і скласти іспит.

Результати підсумкового контролю знань заносяться до екзаменаційної відомості.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Роль формування здорового способу життя серед молоді.

Тема 1. Вступ

Валеологія, як комплексна наукова дисципліна про здоров'я людини. Предмет, завдання і методи валеології. Поняття про здоров'я і хворобу. Складові та критерії здоров'я. Основні чинники, що впливають на здоров'я. Проблеми шкільної валеології. Культура здоров'я вчителя як складова частина його загальної культури. Вплив особистості вчителя на учнів. Здоровий спосіб життя вчителя як взірець для наслідування учнями.”

Тема 2. Основи інфекційних хвороб та їх попередження. Поняття про імунітет та дезінфекцію.

Особливості інфекційних хвороб. Інфекційний процес, періоди. Епідемічний процес, три ланки процесу, епідемічне вогнище. Групи інфекційних хвороб. Профілактика, протиепідемічні заходи. Імунітет, його види. Фактори, що впливають на імунітет. Дезінфекція – завдання, методи та засоби. Поняття про дезінсекцію, дератизацію. Дитячі інфекції (дифтерія, кір, кашлюк, скарлатина, вітряна віспа, епідемічний паротит тощо). Шляхи передачі, ознаки, методи профілактики. Дитячі інфекції (дифтерія, кір, кашлюк, скарлатина, вітряна віспа, епідемічний паротит, краснуха тощо). Шляхи передачі, ознаки, методи профілактики. Кишкові інфекції: холера – особливо небезпечна хвороба; харчові токсикоінфекції (сальмонельоз, дизентерія, ботулізм, вірусний гепатит А тощо), причини, ознаки та шляхи профілактики.

Тема 3. Науково-обґрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я. Шляхи збереження і зміцнення здоров'я.

Рухова активність і здоров'я. Недостатній рівень рухової активності – гіподинамія як фактор ризику. Попередження сколіозу і плоскостопості. Фізична культура як профілактика гіподинамічного синдрому. Харчування і здоров'я. Критерії раціонального харчування: енергетичний – калорійна цінність продуктів харчування; критерій складу їжі – необхідна кількість і співвідношення компонентів їжі; критерій наявності в їжі „баластних” речовин; режим харчування. Моніторинг здоров'я. Паспорт здоров'я. Основи психічного здоров'я.

Тема 4. Соціальні і психофізичні особливості вживання наркотичних речовин та шляхи профілактики девіантної поведінки.

Соціальні, психологічні й фізіологічні причини різних видів девіантної поведінки, зокрема, вживання наркотичних та токсичних речовин. Світові тенденції та ситуація в Україні щодо поширення захворюваності і смертності, пов'язаних з алкогольною й наркотичною залежністю. Шляхи залучення молоді до вживання наркотиків. Алкоголь як наркотична речовина. Механізм дії наркотичних речовин на організм та формування залежності. Неefективність лікування алкоголізму та наркоманії. Превентивна просвітницька робота з молоддю як основна форма профілактики вживання наркотичних речовин. Наркоманія як група ризику захворювання на СНІД. Тютюнопаління як форма токсикоманії. Вплив компонентів тютюнового диму на організм людини. Наявність фізичної залежності від нікотину. Проблеми інвалідизації населення України. Вживання наркотичних і токсичних речовин, як чинник, що визначає дитячу інвалідність.

Тема 5. Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї.

Шлюб і закон. Вагітність. Методи планування сім'ї. Біологічні, психологічні та соціальні основи формування сім'ї. Шлюб і закон. Функції сім'ї в суспільстві, їх характеристики: створення позитивного психоемоційного фону, формування матеріальної бази сім'ї, реалізації сексуальної функції, народження, виховання та матеріальне забезпечення дітей, дотримання побутового режиму тощо. Вагітність. Умови нормального перебігу вагітності. Методи контрацепції. Венеричні хвороби та СНІД як результат випадкових статевих зв'язків.

Модуль 2. Долікарська медична допомога при загрозливих для людини станів.

Тема 6. Гострі отруєння, їх види, ознаки. Принципи надання невідкладної долікарської допомоги.

Гострі отруєння, їх види. Шляхи потрапляння токсинів до організму. Ознаки гострих отруєнь токсинами рослинного походження і грибами, алкоголем та його сурогатами, речовинами побутової хімії. Принципи надання невідкладної допомоги.

Особливості гострих отруєнь у військових, що приймають участь в АТО.

Тема 7. Відкриті і закриті ушкодження, класифікація, причини, основні ознаки, техніка надання долікарської допомоги при них.

Травми, загальне поняття і види травм. Дитячий травматизм, засоби профілактики. Травматичний шок, його перебіг, основні ознаки. Долікарська медична допомога при травматичному шоку. Поняття про знеболювання при травмах. Травми, отримані внаслідок участі в АТО, види, ознаки, невідкладна допомога при них.

Закриті ушкодження, визначення, причини. Удари м'яких тканин. Розтяги та розриви зв'язок, сухожиль, м'язів. Ознаки. Долікарська медична допомога. Поняття про вивихи. Травматичний токсикоз (синдром тривалого здавлювання тканин), механізм виникнення, залежність тяжкості від тривалості здавлювання. Розшук та визволення потерпілих. Долікарська медична допомога.

Переломи кісток, їх види і ознаки. Значення рентгенографії в діагностуванні переломів кісток. Імобілізація уламків кісток під час транспортування потерпілих. Засоби транспортної іммобілізації, показання до їх застосування. Основні правила транспортної іммобілізації. Особливості переломів кісток у дітей.

Кровотечі у дітей та дорослих, їх характеристика, можливі ускладнення, методи зупинки.

Тема 8. Термінальні стани: основні причини, ознаки. Загальна характеристика методів проведення реанімації. Опіки, відмороження,

електротравми, утоплення. Долікарська невідкладна допомога при опіках, відмороженнях, електротравмі, утопленні.

Основні ознаки термінальних станів і причин, що їх викликають. Загальна характеристика методів проведення реанімації, їх анатоμο-фізіологічні основи. Показники ефективності реанімації. Опіки як наслідок ушкодження різними факторами. Термічні опіки, їх ступені. Поняття про опікову хворобу. Відмороження. Замерзання. Основні ознаки ушкоджень організму людини від дії низьких температур. Електротравма. Місцеві та загальні ознаки при ураженні електричним струмом та блискавкою. Утоплення. Долікарська медична допомога при опіках, відмороженнях, електротравмах, утоплення.

Тема 9. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної та серцево-судинної систем.

Бронхіальна астма як захворювання інфекційно-алергічної природи. Характеристика нападу бронхіальної астми. Надання долікарської медичної допомоги. Кровохаркання та легенева кровотеча як ускладнення захворювань дихальної системи, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Гіпертонічна криза як ускладнення гіпертонічної хвороби, ознаки, можливі ускладнення. Надання долікарської медичної допомоги. Ішемічна хвороба серця. Дві форми її прояву – стенокардія та інфаркт міокарду. Причини, ознаки, надання долікарської допомоги, профілактика. Гостра серцева недостатність, причини, основні ознаки. Надання долікарської медичної допомоги. Непритомність як прояв гострої судинної недостатності, причини, ознаки, надання долікарської допомоги. Поняття про колапс.

Тема 10. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях травної та сечовидільної систем.

Гострий гастрит, причини, ознаки, надання долікарської допомоги. Шлунково-кишкова кровотеча як ускладнення виразкової хвороби, ознаки, надання долікарської допомоги. Печінкова колька як ускладнення жовчнокам'яної хвороби. Причини, ознаки. Надання долікарської медичної допомоги. Гострий цистит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, можливі ускладнення, профілактика. Ниркова колька як ускладнення нирковокам'яної хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Тема 11. Попередження психоневрологічних порушень у дітей.

Поняття про дитячі неврози та їх причини. Причини шкільних неврозів. Класифікація неврозів. Ознаки, загальні для всіх форм неврозів. Характеристика неврастенії, неврозу страху, неврозу причепливих станів, істеричного неврозу, заїкання. Запобігання психоневрологічним порушенням у дітей.

Тема 12. Профілактика порушень зору, слуху та опорно-рухового апарату у дітей.

Особливості слухового аналізатора дитини. Фактори, що сприяють слуху дитини. Значення мови вчителя для слухового сприйняття. Основні причини порушень слуху в дітей шкільного віку. Поняття про сіркову пробку, чужорідне тіло вуха, гострий та хронічний отит, розрив барабанної перетинки. Надання долі карської медичної допомоги при патології органа слуху. Попередження порушень слуху у дітей.

Особливості зорового апарату дитини. Причини та ознаки короткозорості в дітей. Попередження короткозорості в дітей. Поняття про астигматизм, далекозорість, косоокість, дальтонізм. Вплив перегляду телепередач, роботи за комп'ютером на зір дитини.

Постава – звичне положення тіла під час сидіння, стояння чи при ходінні. Ознаки нормальної постави. Сколіози, лордози, кіфози. Причини їх виникнення, профілактика. Плоскостопість – вроджена та набута, перші ознаки плоскостопості. Профілактика плоскостопості.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1. Роль формування здорового способу життя серед молоді						
Тема 1. Валеологія, як комплексна наукова дисципліна про здоров'я людини.	4	2				2
Тема 2. Основи інфекційних хвороб та їх попередження. Поняття про імунітет та дезінфекцію.	9	2	4			4
Тема 3. Науково-обґрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я.	8	2	2			4
Тема 4. Соціальні і психофізичні особливості вживання наркотичних речовин та шляхи профілактики девіантної поведінки.	10	2	2			6
Тема 5. Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї. Модульна контрольна робота №1.	8		2			6
Разом за модуль	40	8	10			22
Модуль 2. Долікарська медична допомога при загрозових для людини станів.						
Тема 6. Гострі отруєння, їх види, ознаки. Принципи надання невідкладної долікарської допомоги.	8	2	2			4
Тема 7. Відкриті і закриті ушкодження, класифікація, причини, основні ознаки, техніка надання долікарської допомоги при них.	8	2	2			4
Тема 8. Термінальні стани: основні причини, ознаки. Загальна характеристика методів проведення реанімації.	8	2	2			4
Тема 9. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної та серцево-судинної систем.	6	2	2			2
Тема 10. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях травної та сечовидільної систем.	6	2				4
Тема 11. Попередження психоневрологічних порушень у дітей.	7	2	2			3
Тема 12. Профілактика порушень зору, слуху і опорно-рухового апарату у дітей. Модульна контрольна №2	7	2	2			3
Разом за модуль	50	14	12			24
Разом за семестр	90	22	22			46

6.3. Теми практичних занять курсу

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи інфекційних хвороб та їх попередження. Поняття про імунітет та дезінфекцію.	2
2.	Профілактика дитячих та кишкових інфекцій.	2
3.	Науково-обґрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я. Шляхи збереження і зміцнення здоров'я	2
4.	Соціальні і психофізичні особливості вживання наркотичних речовин та шляхи профілактики девіантної поведінки	2
5.	Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї. Модульна контрольна №1.	2
6	Ознаки гострих отруєнь токсинами рослинного походження і грибами, алкоголем та його сурогатами, речовинами побутової хімії. Принципи надання невідкладної допомоги. Особливості гострих отруєнь у військових, що приймають участь в АТО.	2
7.	Відкриті і закриті ушкодження, класифікація, причини, основні ознаки, техніка надання долікарської допомоги при них. Кровотечі у дітей та дорослих, їх характеристика, можливі ускладнення, методи зупинки.	2
8.	Термінальні стани: основні причини, ознаки. Загальна характеристика методів проведення реанімації.	2
9.	Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної та серцево-судинної системи.	2
10.	Попередження психоневрологічних порушень у дітей.	2
11.	Профілактика порушень зору, слуху і опорно-рухового апарату у дітей. Модульна контрольна №2.	2
Всього		22

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Стан здоров'я населення України:	
	- демографічна ситуація, що склалася в Україні на межі двох століть;	2
	- показники тривалості життя в Україні та інших країнах світу;	2
	- основні хвороби, що стають безпосередньою причиною смерті сучасної людини;	2
	- поняття про екологічно чисті продукти, про значення медико-біологічних вимог до якості та безпеки найпоширеніших продуктів харчування (вміст нітратів у продуктах, емульгаторів-консервантів тощо.);	2
	- порівняльні дані про народжуваність, захворюваність і смертність дітей в Україні;	2
	- поняття психічного здоров'я і проблеми його комплексного вивчення.	4
2.	Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної та серцевої систем:	
	- вплив шкідливих звичок на перебіг та ускладнення гострих респіраторних захворювань;	4
3.	Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах при інфекційних захворюваннях:	
	- туберкульоз як соціальна хвороба, причини, основні небезпеки для здоров'я, профілактика;	2
	- умови проведення профілактичних щеплень, протипоказання до них з метою оволодіння практичними навиками;	2
	- роль вчителя та вихователя в підвищенні санітарної культури людини;	4
	- профілактичні заходи щодо попередження епідемії на грип.	2
4.	Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах при травмах і нещасних випадках:	
	- сказ, його ознаки та профілактика;	1
	- які фактори призводять до зростання дитячого травматизму та збільшення кількості дітей-інвалідів при травмах?	1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5.	Опанування навичками:	
	- вимірювання температури тіла та оцінки отриманих результатів;	2
	- вимірювання пульсу в різних місцях тіла людини. Характеристика пульсу;	2
	- вимірювання частоти дихання та оцінка отриманих показників;	2
	- вимірювання артеріального тиску та його характеристика;	2
	- техніка застосування зігрівального компресу;	2
6.	Невідкладні стани, що виникають у військовослужбовців під час виконання антитерористичної операції	4
8.	Підготовка до підсумкового контролю	2
РАЗОМ		46

Теми рефератів:

1. Екологія і здоров'я.
2. Здоров'я і спосіб життя у традиціях українського народу.
3. Здоров'я – найдорожчий скарб людини.
4. Історичні аспекти ставлення до шкідливих звичок.
5. Паління та його вплив на організм людини.
6. Профілактика паління.
7. Алкоголізм – соціальне зло.
8. Алкоголь та його вплив на організм людини (дитини, жінки тощо).
9. Алкоголізм: лікування та профілактика.
10. Токсикоманія (*різновиди, механізм дії, ознаки, профілактика*).
11. Вплив токсикоманії на здоров'я людини.
12. Наркоманія (*різновиди, механізм дії, ознаки, профілактика*).
13. Причини виникнення шкідливих звичок у дітей (паління, алкоголізм, наркоманія, токсикоманія) та їх профілактика.
14. СНІД: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
15. Поняття про венеричні захворювання, шляхи передачі, ознаки, профілактика.
16. Сифіліс: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
17. Гонорея: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
18. Трихомоніоз: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
19. Хламідіоз: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
20. Аспекти статевого виховання дітей.

21. Роль програми “Планування сім’ї” у вирішенні демографічної кризи на Україні.
22. Контрацептивні засоби: види, показання до використання, можливі ускладнення.
23. Аборт та постабортивний синдром.
24. Глистна інвазія: види, ознаки, профілактика (гострики, власоглави, аскариди).
25. Загартування та його вплив на здоров’я людини.
26. Дієти та їх вплив на здоров’я людини.
27. Стрес та його вплив на здоров’я людини.
28. Туберкульоз: причини, ознаки та профілактика.
29. Мастопатія: причини, ознаки та профілактика.
30. Вірус гепатиту В та С: шляхи зараження, ознаки, профілактика.
31. Проблема йододефіциту на Закарпатті.
32. Психологічна допомога воїнам АТО.
33. Особливості травматичних ушкоджень у воїнів, що приймають участь у АТО.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Технічні засоби: персональний КП, проектор.

Програмне забезпечення: Google meet, Microsoft Office.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

Методичне забезпечення самостійної підготовки студентів.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Толочик І.Л., Кучерук Є.Ф. Основи медичних знань: В-во Гельветика, 2020. – 160 с.
2. Коваль В.Ю., Архій Е.Й. Основи медичних знань. – ПП Биков О.В., Ужгород. – 2016. – 284 с.
3. Коваль В.Ю., Сірчак Є.С. Визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності хворого (пульсу, артеріального тиску, температури тіла) // Методичні рекомендації для самостійної роботи. – Ужгород. - 2024 р., 29 с.
4. Коваль В.Ю., Сірчак Є.С. Визначення основних показників дихання. Огляд та пальпація грудної клітки // Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. - Ужгород. - 2024 р., 35 с.

Допоміжна література:

1. Болдіжар О.О., Бондаренко В.В., Віщак В.Е., Дербак М.А., Коваль В.Ю., Коцюбняк Л.А., Москаль О.М., Німець О.М, Розумик Н.В., Сірчак Є.С., Сіксаї Л.Т. Основи медичних знань: збірник задач і тестів. – Ужгород: ВЕТА-Закарпаття, 2007. – 216 с.
2. Чуприна О. В. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-

- санітарна підготовка: Навч. посіб./ О. В. Чуприна, Т. В. Гищак, О. В. Долинна. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. – 216 с.
3. Ганич О.М., Ганич Т.М., Ганинець П.П. Алкоголь і куріння у путях рабської залежності. Посібник для вивчення курсу валеології у вищих навчальних закладах, викладанні дисципліни “Безпека життєдіяльності.” Ужгород Говерла–2009, - 129 с.
4. Ганич О.М. Ганич М.М. Рекомендації для збереження здоров'я. Видавництво УжНУ “Говерла”, Ужгород, 2009, -32 с.
5. Коваль В.Ю., Архій Е.Й. Профілактика інфекційних захворювань. Методична розробка для самопідготовки студентів юридичного, історичного, хімічного, біологічного, економічного, математичного, фізичного, інженерно-технічного, та романо-германської філології факультетів до практичних занять з валеології, основ мед. знань. Ужгород - 2009.- 44 с.
6. Болдіжар О.О., Сірчак Є.С., Голод О.В., Сіксай Л.Т. Венеричні захворювання. Сифіліс. Методичні розробки для самопідготовки студентів до практичного заняття з “Основи медичних знань” педагогічних та непедагогічних факультетів УжНУ. Ужгород-2010. - 20 с.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами(Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)